

Multimodal språktesting for bruk i tolkeutdanning

Utvikling og implementering av språkprøven for punjabitalende tolker i gresk offentlig sektor

Effrossyni Fragkou

Det nasjonale og
kapodistiske universitetet i
Athen
effiefragkou@enl.uoa.gr

Sammendrag

Denne artikkelen dokumenterer utviklingen og gjennomføringen av Hellas' første multimodale språkprøve for punjabitalende tolker i offentlig sektor, utarbeidet i forbindelse med etableringen av tolkeregisteret for den greske offentlig sektor i mars 2024. Prøven, som delvis ble utviklet ved hjelp av kunstig intelligens (KI), tar opp de komplekse sociolingvistiske og praktiske utfordringene i den greske asyl- og migrasjonskonteksten. Artikkelen går igjennom det gjeldende rammeverk for tolkekompetanse og språkerfardigheter – med utgangspunkt i Det felles europeiske rammeverket for språk (CEFR) – og peker på begrensningene ved tradisjonelle vurderingsmodeller. Punjabiprøven består av lydbaserte oppgaver og visuelle elementer, og benytter KI-generert materiale for å ivareta dialektisk variasjon og ulike lese- og skriveferdigheter, med fokus på rettferdighet og bred anvendbarhet. Prøven presenteres som en replikerbar modell for sjeldne minoritetsspråk der skriftlige ressurser, lokal fagkompetanse og institusjonell infrastruktur er begrenset. Avslutningsvis vurderer artikkelen de innledende gjennomføringsresultatene og drøfter både muligheter og begrensninger ved multimodal og KI-støttet språkvurdering blant tolker i offentlig sektor.

Nøkkelord: tolking i offentlig sektor, tolkeutdanning, språkvurdering, multimodal språktesting, ressursvake språk, kunstig intelligens

Abstract

This article documents the design and implementation of Greece's first multimodal, language proficiency test for Punjabi public service interpreters, developed in response to the March 2024 launch of the Public Service Interpreter Register. The test, which was partially developed with the help of AI, addresses the complex sociolinguistic and logistical realities faced in the Greek asylum and migration context. The paper reviews current frameworks for interpreter competence and language proficiency—drawing on the Common European Framework of Reference (CEFR) standards—and critiques the limitations of traditional assessment models. The Punjabi test integrates audio-based tasks and visual cues, leveraging AI-generated prompts to accommodate dialectal and literacy variation, prioritizing fairness and scalability, thus offering a replicable model for rare and minority languages where written resources, local expertise, and institutional infrastructure are lacking. The paper concludes by evaluating initial implementation outcomes, highlights both the potential and limitations of multimodal and AI-assisted testing approaches in assessing language proficiency among public service interpreters.

Keywords: public service interpreting, interpreter education, language assessment, multimodal language testing, low-resource languages, artificial intelligence

Innledning

Språktesting er en sentral del av vurderingen av språkferdighetene hos tolker på oppføringsnivå, men behandles sjelden som et selvstendig felt atskilt fra selve tolkeferdighetene (Loiseau & Luchner, 2019). Innen tolking i offentlig sektor (heretter PSI, fra engelsk Public Service Interpreting) er språkvurdering særlig krevende fordi kandidatene sjelden utgjør en ensartet gruppe (Ginther et al., 1998; Gu, 2014; Manna et al., 2015). Ferdighetsnivået hos tolker varierer på bakgrunn av bl.a. tidligere prøveerfaring, lese- og skriveferdigheter tilegnet av formell utdanning, sosiokulturell bakgrunn og ikke minst, selvrapporterte tospråklige ferdigheter (eks. språkferdigheter som er jevnt fordelt mellom de to språkene kontra språkferdigheter som dominerer ved det ene av de to språkene) (Flege et al., 2002, s. 568–569, 574; Olson, 2023). Disse faktorene gjør det krevende å utvikle pålitelige og rettferdige opptaksprosedyrer.

Denne kompleksiteten må også ses i lys av A-, B- og C-språktypologien som stammer fra konferansetolking. Selv om dette hierarkiske skillet har strukturell verdi i konferansetolking, lar det seg bare delvis overføre til PSI. PSI kjennetegnes av en grunnleggende toveiskommunikasjon, noe som gjør den tradisjonelle C-språkkategorien i praksis foreldet. Tolker i offentlig sektor må som regel vise avanserte produktive og reseptive ferdigheter i begge språkene, noe som visker ut det hierarkiske skillet mellom A-, B- og C-språk slik det er etablert i konferansetolking.

Språkferdighetene til tolker i offentlig sektor beskrives ofte innenfor et morsmål (A eller L1) versus ikke-morsmål (B eller L2)-paradigme arvet fra konferansetolking (Gile, 2005; Donovan, 2005; Lim, 2005), og hvordan dette skillet kan påvirke tolkenes prestasjoner når det gjelder kvalitet og publikumsoppfatning (Kurz, 2001; Cheung, 2013). Dette klassifikasjonssystemet bygger på to forutsetninger: (a) at ferdighetsnivå måles komparativt med A-språket som referansepunkt (Loiseau & Luchner, 2019, s. 6–7), og (b) at skillet mellom A-, B- og C-språk bestemmer hvilke arbeidsspråkkombinasjoner som er tillatt. Kriteriene for å plassere språk i disse kategoriene er imidlertid uklare, og betegnelser som «morsmål», «nær-morsmål» og «ikke-morsmål» er ofte sosiolingvistisk ladede og brukes inkonsekvent i oversettings- og tolkefaglige sammenhenger (Pokorn, 2009). Til tross for dokumenterte fordeler knyttet til morsmålsbruk hos tospråklige, finnes det grader av språkferdighet og kompetanse, noe som tyder på at morsmålsstatus eksisterer på et kontinuum som i stor grad hviler på subjektive vurderinger og kontekstuell variasjon snarere enn i binære kategorier (Golestani et al., 2009; Lev-Ari, 2015). Dette underbygges ytterligere av mangelen på standardiserte og pålitelige metoder for å kategorisere talere som «morsmålsbrukere» eller «ikke-morsmålsbrukere» (Wen et al., 2023).

Språkferdigheter er uløselig knyttet til tolkekompetanse, ettersom tolkeferdigheter utvikles fra evnen til å fungere i interaktive flerspråklige sammenhenger. Vurderingen av ferdigheter blir mer kompleks når flere språk testes samtidig, slik tilfellet er her. Dette krever verktøy som sikrer pålitelighet, gyldighet, standardisering og kalibrering på tvers av språk, uavhengig av dialektvariasjon, skriftsystem eller standardvariant. En solid vurdering bekrefter tospråklig kapasitet før tolkeopplæringen begynner. Faglitteraturen understreker behovet for en helhetlig vurdering av generelle ferdigheter: Hale (2007) og Angelelli og Jacobson (2009) påpeker at tradisjonelle prøver ofte overser kontekstuell forankrede prestasjoner. Sertifiseringssystemer i Australia, Canada, Norge og Storbritannia bekrefter at språkvurdering bør gå forut for eller supplere opplæringen (Hlavac, 2015), og at det bør skilles mellom generelle språkferdigheter og tolkespesifikke ferdigheter.

Tolkekompetanse forutsetter avansert lytteforståelse, rask leksikalsk tilgang, kognitiv bearbeidelse og konteksttilpasset muntlig produksjon. Dette krever spesialiserte metoder. Angelelli (2007, s. 77–78) tar til orde for separat, oppgavebasert testing som gjenspeiler tolkepraksis. I Norge møter kandidatene for eksempel toveis testing og simulert konsekutivtolking (Skaaden & Wattne, 2009, s. 75–83); i Australia fanger

flerkomponentsvurderinger – inkludert notatteknikk og pragmatiske oppgaver – tolkeprestasjonene (Lai & Mulayim, 2010; 2013). Slike tilnærminger støtter opp om en tottrinnsmodell: generelle språkferdigheter på den ene siden, og tolkespesifikk kompetanse på den andre.

Etableringen av Hellas' første register for tolker i offentlig sektor av Migrasjons- og asylministeriet i mars 2024 synliggjorde behovet for spesialiserte språkprøver i sentrale språk, herunder punjabi. Punjabis dialektale mangfold, uavklarte skriftsystemer og mangel på lokale fagpersoner gjorde utformingen og valideringen av prøven krevende, noe som belyses nærmere i del 3 av denne artikkelen.

Denne artikkelen dokumenterer utviklingen av punjabiprøven i den greske PSI-konteksten og foreslår en replikerbar modell for språk med tilsvarende sosiolingvistiske og praktiske begrensninger. Integrasjonen av multimodalitet og KI-støttede løsninger er sentral i dette prosjektet, og bygger bro mellom tradisjonell språktesting og fremvoksende krav til tolkeopplæring.

Artikkelen gir først en oversikt over konteksten som ledet fram til registeret, og presenterer teoretiske betraktninger og prosjektfaser for å situere utviklingen av opptaksprøven. Rammeverket, basert på behovsanalyse i samarbeid med Migrasjons- og asylministeriet (MOMA), bygger på de metodologiske prinsippene i det greske nasjonale eksamineringssystemet for fremmedspråk (KPG) (Dendrinis & Karavas, 2013), tilpasset tolkefokuset vurdering. En multimodal, kommunikativ tilnærming kombinerer generelle språkferdigheter og tolkekrav, og danner en tolagsdelt tospråklig modell (gresk + andre språk).

Forfatteren går deretter inn på begrunnelsen for prøven, dens format og struktur, med særlig vekt på punjabis språklige utfordringer, og behandler den målrettede språklige bevisstheten – fonologisk, morfosyntaktisk, leksikalsk, semantisk og pragmatisk – på tvers av alle versjoner. Det legges vekt på validering, forbedring og innledende gjennomføringsresultater. Diskusjonen tar deretter for seg de bredere implikasjonene av språkkompetansetesting for opplæring og vurdering av tolker i sjeldne og minoritetsspråk, og fremhever potensialet i multimodal og KI-støttet testing for å håndtere sosiolingvistisk kompleksitet – som dialektvariasjon og skriftsystemdiversitet – gjennom innovative, ikke-språkbaserte responsformater.

Artikkelen avsluttes med evaluering av prøvens bidrag til PSI-opplæring og -vurdering, skissere fordeler og begrensninger ved multimodal og KI-støttet testing i språklig mangfoldige kontekster, og komme med anbefalinger for fremtidig forskning og overførbarheten av modellen til øvrige sjeldne språkkontekster.

Forskningsfokus og studiens avgrensning

Denne artikkelen søker å besvare følgende forskningsspørsmål: Hvordan kan en gyldig, anvendbar og rettferdig opptaksbasert språkprøve utformes for ressursvake PSI-språk under institusjonelle, sosiolingvistiske og infrastrukturelle begrensninger? Punjabi fungerer som pilotksempel der det teoretiske konstruktet tolkespråklig kompetanse omsettes til et strukturert, multimodalt vurderingsverktøy. Punjabi ble valgt på grunn av språkets utbredelse i den greske asylkonteksten, og fordi dets tosporede skriftsystem (gurmukhi og shahmukhi), dialektale mangfold og asymmetrier i lese- og skriveferdigheter representerer akutte utformingsutfordringer som er representative for andre ressursvake PSI-språk.

En sentral del av denne utformingsprosessen var den kontrollerte integrasjonen av KI-støttede verktøy under testutvikling og validering. KI-assisterte prosedyrer ble brukt til leksikalsk frekvensanalyse, transkripsjonsstøtte, utvikling av svaralternativer og utforming av visuelle oppgaver, alltid under faglig ekspertveiledning. Studien presenterer derfor en utviklingsbasert gjennomføringsmodell snarere enn en storstilt psykometrisk valideringsstudie, med sikte på å vise hvordan teoretiske kompetansekonstrukt kan

omsettes til operative prøvemekanismer i reelle institusjonelle sammenhenger.

Bakgrunn og begrunnelse for etableringen av det første registeret for tolker i offentlig sektor i Hellas

Etableringen av Hellas' første register for tolker i offentlig sektor (Tolkeregister) vokste fram som et strategisk svar på langvarige mangler i kvalitet, koordinering og institusjonelt tilsyn med tolketjenester innen asyl- og migrasjonsfeltet. Initiativet er en del av delprosjekt 4: «Tiltak som følger av samarbeidsavtalen med Institutt for fremmedspråk, oversettelse og tolking ved Det joniske universitetet (Ionian University)», under tiltaket «Styrking og utvikling av nasjonal kapasitet for strategisk planlegging innen asyl og migrasjon». Prosjektet ble finansiert gjennom EØS-finansieringsmekanismen 2014–2021, under programmet «Kapasitetsbygging av nasjonale systemer for asyl- og migrasjonshåndtering».

Prosjektet ble ledet av Migrasjons- og asylministeriet (MOMA) i samarbeid med Institutt for fremmedspråk, oversettelse og tolking ved Det joniske universitetet, og med støtte fra det norske Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) og advokatfirmaet Machas & Partners. Formålet var å profesjonalisere tolking i offentlig sektor i Hellas. I kjernen av prosjektet ligger et presserende spørsmål: hvordan sikre at migranter, asylsøkere og flyktninger – som ofte befinner seg i en sårbar, traumatisert og desorientert situasjon – kan ivareta sine rettigheter og få tilgang til nødvendige tjenester på en språklig og kulturelt meningsfull måte.

Tolker i flyktning- og asylkonteksten: Situasjonen i Hellas

Tolking i flyktning- og asylkonteksten er avgjørende for å ivareta grunnleggende rettigheter. Ettersom Hellas har gått fra å være et migrasjonsnøytralt land til å bli et frontlinjeland i det europeiske migrasjonsbildet – særlig siden krisen i 2015–2016 og igjen mot slutten av 2025 – har betydningen av språklig formidling økt betraktelig (Evangelinidis, 2016; Triandafyllidou & Maroufouf, 2017; Dimitriadi & Sarantaki, 2019; Kotoulas, 2024). Landet har tatt imot store grupper tredjelandsborgere fra Asia, Afrika og Midtøsten, med liten eller ingen kompetanse i gresk eller engelsk.

Hellas kan derfor ikke lenger hevde å stå overfor masseinnvandring for første gang. Som Apostolou (2012, s. 213) påpeker, har tilstrømmingen av migranter utfordret «[...] forestillingen om det homogene etnos/nasjonen [...]», og svekket ideen om et enspråklig og enkulturelt samfunn. Språklig formidling på tvers av flere språk er følgelig en strukturell nødvendighet, ikke et unntak.

Tolking i flyktningkonteksten dekker hele asyl- og integrasjonsprosessen – grenseoverganger, mottak, registrering, intervjuer, klagebehandling, rettslige prosedyrer, helsetjenester, barnevern, skoleinnmelding og mer. Arbeidsstedene spenner fra mottaks- og identifikasjonssentre, lukkede mottak, sykehus og krisesentre til domstoler, offentlige tjenestesteder, trossamfunn og private hjem. Tolker fungerer som kommunikatører, institusjonelle samtalepartnere og kulturelle formidlere – og er ofte det eneste bindeleddet mellom flyktningene og den greske staten.

Feltarbeidet vårt viste at tolketjenester i det store og hele er satt ut til frivillige organisasjoner og, i økende grad, private språktjenesteleverandører under EUAA-mandat. Mange av disse tjenestene leveres på avstand, med tolker stasjonert i utlandet. Selv om en slik praksis øker tilgjengeligheten for tjenestemottakere, ivaretar personvern og beskytter sårbare grupper, begrenser den fleksibiliteten, den kontekstuelle forståelsen og brukernes tillit. Både tjenestemenn og tjenestemottakere understreket behovet for å prioritere Hellas-baserte tolker som arbeider til og fra gresk, for å sikre effektiv kommunikasjon og institusjonell kontinuitet.

Uten et institusjonelt rammeverk for rekruttering, opplæring og sertifisering har

frivillige organisasjoner trådt inn med ad hoc-programmer, men opplæringen har vært begrenset der den i det hele tatt har eksistert – fra opprinnelig ti dagers intensive kurs til så lite som to dager i enkelte tilfeller. Denne nedgangen, midt i en stigende etterspørsel, øker risikoen for kommunikasjonsvikt og rettslig sårbarhet for både tolker og tjenestemottakere.

Integrering, språk og tolkens rolle

Tolking må forstås innenfor det bredere rammeverket for flyktningintegrering på det økonomiske, sosiale og følelsesmessige planet (Council of Europe, 2008a; 2008b; Isphording, 2015; Liebau & Schacht, 2016; Born et al., 2019; Daley, C., 2019; Montemitro et al., 2021; Beißert et al., 2022; Foged & van der Werf, 2023). I tråd med Ager og Strangs (2008) modell er språkferdigheter og tilgang til informasjon blant de viktigste «tilretteleggerne» for integrering. Likevel har integrering i den greske konteksten ofte blitt tilnærmet gjennom en neo-assimilasjonistisk linse, slik Kontis (2013) argumenterer, der migranter innvilges rettigheter men samtidig pålegges uforholdsmessig store forpliktelser – særlig når det gjelder språktilegnelse og samfunnsdeltakelse.

Den nasjonale integreringsstrategien fra 2019 anerkjente eksplisitt tolking som et virkemiddel for å fremme inkludering. To politiske tiltak er verdt å fremheve: Tiltak 1.4.1 hadde som mål å styrke tolke- og interkulturelle meklings tjenester for asylsøkere og enslige mindreårige, for å sikre likeverdig kommunikasjon og redusere kulturelle misforståelser i mottakssentre og asylprosedyrer (Ministry of Migration and Asylum, 2019, s. 41). Tiltak 8.1.1 rettet seg mot flyktning- og migrantkvinner, og tilbød opplæring i tolking og meklings tjenester for å styrke dem og legge til rette for familiegjennforening – særlig gjennom skoleintegrering for barn (ibid. 2019, s. 73).

I disse tiltakene ble tolking forstått både som en støttetjeneste og som et verktøy for myndiggjøring. Denne integreringsvisjonen ble imidlertid svekket i den etterfølgende strategien fra 2021, der tolking kun ble omtalt i vage ordelag. Formuleringer som «hensiktsmessig opplærte og sertifiserte tolker» forekommer i strategiteksten uten at det presiseres hvilke sertifiseringsorganer, vurderingskriterier eller språkdekning det siktes til (Ministry of Migration and Asylum, 2021, s. 10–11). En slik uklarhet får alvorlige konsekvenser i et flerspråklig asylmiljø, særlig når sentrale tjenester er avhengige av nøyaktig og upartisk tolking.

Bouroutis (2022, s. 72, s. 76) gir en nøktern kritikk av dette gjennomføringsgapet: selv om nasjonale strategier kan fremheve betydningen av språk og tolking, mangler de ofte budsjettmessig forankring, tidsfrister eller institusjonell oppfølging. Den nasjonale integreringsstrategien fra 2019 fremmet for eksempel tilegnelse av gresk og engelsk blant migranter, men spesifiserte verken finansiering eller tidsfrister – og ble dermed mer aspirerende enn handlingsorientert.

Flyktningenes eget perspektiv og tolking som terskel

Selv om prosjektet beskrevet ovenfor ikke direkte undersøkte flyktnings oppfatning av integrering, foreligger det omfattende dokumentasjon på at Hellas generelt ikke betraktes som et endelig bestemmelsessted. Som Naskou-Perraki et al. (2017) påpeker, søker mange anerkjente flyktninger i Hellas om reisedokumenter for å fortsette ferden til Nord- eller Vest-Europa. Juridisk, sosial og økonomisk utrygghet – ofte forverret av langvarige asylprosesser og inkonsekvent tolketilbud – bidrar til denne forbigående orienteringen.

I denne sammenhengen fungerer tolking som en kritisk terskel. Den kan enten legge til rette for tilgang til rettigheter og tjenester (Norström et al., 2011) og dermed fremme integrering, eller – når den er av dårlig kvalitet eller ikke tilgjengelig – forsterke utenforskap og fremmedgjøring (Heath et al., 2023). Dette doble potensialet gjelder også for tolkene selv, hvorav mange har innvandrerbakgrunn. Lokale tolker som over tid engasjerer seg med statlige strukturer, tilegner seg kjennskap til institusjonelle normer og språklige registre, og

fremmer dermed sin egen integrering i det greske samfunnet.

Kort sagt er opprettelsen av et nasjonalt PSI-register ikke bare et teknisk tiltak. Det er en strukturell investering i migranternes rettigheter og det greske asylsystemets integritet. Det profesjonaliserer avgjørende tjenester, sikrer kvalitet og styrker den institusjonelle tilliten. Ikke minst anerkjenner det at tolking i et flerspråklig og flerkulturelt migrasjonslandskap ikke er en luksus, men en forutsetning for rettferdighet og verdighet (Gentile, et al., 1996; Baixauli-Olmos, 2017; Moratto & Li, 2021; Vlachopoulos & Ioannidis, 2023; Marianacci, 2024; Ioannidis, 2025; Vyzas, 2025).

Tolkeprofiler, kompetanser og sertifiseringsutfordringer

Ett av hovedresultatene fra feltarbeidet som ble gjennomført forut for og med sikte på utformingen av Hellas' første register for tolker i offentlig sektor, var å kartlegge profilen, kvalifikasjonene og arbeidsforholdene til tolker som er aktive i asyl- og migrasjonssektoren. Disse dataene, innhentet gjennom fem semistrukturerte intervjuer med erfarne embetsmenn i ministeriet og regionale koordinatorene mellom februar og mars 2023 (saksbehandlere), avdekker et system for tolketjenester som er nominelt fungerende, men fragmentert – og som opererer uten konsistente standarder, institusjonelt tilsyn eller en felles forståelse av profesjonelle tolkekompetanser.

Hvem er tolkene i asyl- og migrasjonssektoren?

Per begynnelsen av 2023 var samtlige tolker som arbeidet innenfor det greske asyl- og migrasjonsrammeverket engasjert som eksterne oppdragstakere. Ingen tolker var formelt ansatt som fast personale i Migrasjons- og asylministeriet (MOMA). De viktigste tjenesteleverandørene var frivillige organisasjoner (NGOer) som enten alternerte eller arbeidet parallelt med private språktjenesteselskaper gjennom Den europeiske unions asylagentur (EUAA). Disse leverandørene tilbød både tolkingstjenester på stedet og fjernbaserte tolkingstjenester, selv om fjernbaserte tjenester – ofte levert av tolker stasjonert i andre europeiske land – har blitt stadig mer dominerende, særlig under og i kjølvannet av nedstengningsperiodene. Per 2025 leveres tolkingstjenestene primært på stedet gjennom kontrakter med lokale NGOer som spesialiserer seg på oversettelse, tolking og interkulturell meklings. Disse tjenestene har imidlertid vært fragmenterte på grunn av problemer med manglende utbetaling – tolker rapporterer om at de ikke mottar kompensasjon, mens NGOer ofte hevder at de ikke har mottatt midlene de har til gode fra MOMA i henhold til inngåtte avtaler.

Selv om overgangen til fjernbasert tolking har visse logistiske fordeler – som bredere språkdekning og kostnadseffektivitet – har den også skapt en rekke utfordringer. Ifølge respondentene oppveier ulempene ved fjernbaserte tjenester ofte fordelene. Fjerntolking mangler konsistens, fleksibilitet og tilpasningsevne, særlig i akutte eller sensitive situasjoner eller ved gjentakende møter. Planleggingsproblemer, avlysninger og manglende kjennskap til lokal kontekst og institusjoner hemmer kommunikasjonen og svekker tilliten mellom tolker og tjenestemottakere.

Lokalt baserte tolker anses derimot som avgjørende for en effektiv levering av tolkingstjenester. Deres fysiske nærhet muliggjør tilgjengelighet i sanntid ved nødsituasjoner, større fleksibilitet i planleggingen og en dypere forståelse av institusjonelle prosedyrer og arbeidsrutiner. De samarbeider tett og løpende med saksbehandlere, sosialarbeidere og juridiske rådgivere, og har en skjerpet kulturell og kontekstuell bevissthet om de migrantmiljøene de betjener. Dette fremmer deres integrering i institusjonelle team som betrodde og stabile samarbeidspartnere. Mange av disse tolkene har dessuten selv innvandrerbakgrunn, noe som gjør dem i stand til å utvikle et insider-outsider-perspektiv som styrker deres effektivitet. Denne doble posisjoneringen styrker ikke bare deres evne til å

megle mellom tjenesteleverandører og tjenestemottakere, men legger også til rette for deres egen gradvise integrering i det profesjonelle og samfunnsmessige livet i Hellas (Council of Europe, 2023a; 2023b; Urdal, 2024).

Tolkenes aktuelle kompetansenivå og språkferdigheter

Til tross for sin avgjørende rolle rekrutteres og vurderes tolker i disse kontekstene ikke etter en felles nasjonal standard. Store frivillige organisasjoner og private leverandører anvender i stedet egne interne systemer for å vurdere tolkekompetanse. En dominerende NGO klassifiserer tolker i tre brede nivåer basert på språkferdigheter i både gresk og tolkens arbeidsspråk, slik det fremgår i tabell 1.

Tabell 1: *Språkferdighetsinndeling for tolker i offentlig sektor*

Tolkens nivå	Språkferdigheter (Gresk + L1) *	Tildelte oppgaver i asylkonteksten (Kommunikative + tolkerelaterte)
Nivå 1	A1-A2	Enkle kommunikasjonsoppgaver
Nivå 2	A2+	Registrering av asylsøkere
Nivå 3	B1-B2	Gjennomføring av asylinintervjuer

Selv om enkelte tolker kan ha universitetsutdanning eller tilsvarende C2-kompetanse i sitt førstespråk, er det svært få som faktisk overstiger B2–C1 i gresk. De fleste befinner seg innenfor A1–B2-nivået i begge språk, men dette varierer også med språkkombinasjonen. Dette reiser bekymringer om tolkenes evne til å håndtere komplekst juridisk, medisinsk eller administrativt innhold uten forvrengning eller utelatelser.

Nivåene gjengitt i Tabell 1 er dessuten leverandørspesifikke og følgelig ikke samordnet med noe nasjonalt eller internasjonalt sertifiseringssystem. Ettersom det ikke finnes noen sentral instans i Hellas med ansvar for å teste tolkenes språkferdigheter, verifisere kvalifikasjoner eller føre profesjonelle registre, undergraver fraværet av et standardisert rammeverk åpenheten, konsistensen og den opplevde legitimiteten til tolkingstjenestene i asyl- og migrasjonsinfrastrukturen.

Ad hoc-opplæringspraksis

Tolkeopplæring er et annet område preget av betydelig inkonsistens (Vlachopoulos & Ioannidis, 2016, s. 162–164; Apostolou, 2015, s. 27). I fraværet av formelle statsstøttede programmer eller et standardisert nasjonalt pensum har ansvaret for tolkeopplæring blitt overlatt til frivillige organisasjoner. En fremtredende NGO gjennomførte tidligere et ti dagers grunnkurs strukturert rundt fem kjernekomponenter. Disse omfattet yrkesetikk og atferd, med vekt på taushetsplikt, nøytralitet, upartiskhet og håndtering av interessekonflikter; juridisk og institusjonell kunnskap, herunder forståelse av asylprosedyrer, relevant dokumentasjon og det bredere institusjonelle rammeverket; intervjuteknikk, som dekket ulike aktørers roller, intervjutyper, spørrestrategier og vanlige kommunikative utfordringer knyttet til asylprosedyrer; språk og terminologi, med særlig vekt på juridisk og medisinsk vokabular på gresk og andre arbeidsspråk; og endelig vurdering og evaluering, bestående av skriftlige og muntlige eksamener, rollespillsimulasjoner, terminologiprøver og etiske scenarioanalyser. Som følge av økonomiske begrensninger, kombinert med behovet for høy tolkeutskiftning og økende etterspørsel i perioder med økt migrasjon, skal dette opplæringsprogrammet angivelig ha blitt forkortet til bare to dager eller mindre.

En så begrenset tidsramme er utilstrekkelig selv for en meningsfull innføring i

yrkesetikk, enn si for en helhetlig utvikling av tolkekompetanser. Denne nedgangen i opplæringskvalitet og -omfang gjenspeiler dypere strukturelle sårbarheter i det nåværende systemet, og understreker det presserende behovet for en sammenhengende, statlig intervensjon for å sikre en konsistent og profesjonell forberedelse av tolker.

Behovet for et nasjonalt tolkeregister og et kvalifiseringsrammeverk

Den fragmenterte og inkonsistente rekrutteringen, vurderingen og opplæringen av tolker i Hellas gjør det påtrengende nødvendig å etablere et samlet register for tolker i offentlig sektor (Ioannidis, 2025). Et slikt register ville fylle flere avgjørende funksjoner: (a) fastsette minimumskrav til både språkferdigheter og faglig kompetanse; (b) etablere transparente og standardiserte sertifiseringsprosedyrer; og (c) opprettholde en offentlig tilgjengelig database over kvalifiserte tolker. Videre ville det (d) sikre løpende opplæringsmuligheter ved å støtte kontinuerlig faglig utvikling, samt (e) ivareta tolkene gjennom tydelig formulerte yrkesetiske retningslinjer og institusjonelle beskyttelsesmekanismer. Opprettelsen av et slikt register ville ikke bare heve kvaliteten og påliteligheten til tolkingstjenestene, men også styrke den samlede rettslige og prosessuelle integriteten i asyl- og migrasjonssystemet.

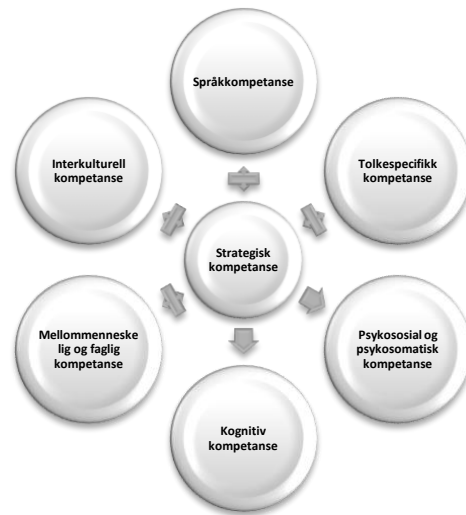
Innføringen av klare standarder og formell verifisering av tolkenes kvalifikasjoner er avgjørende for å ivareta rettighetene til sårbare personer og for å sette offentlige myndigheter i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter europeiske og internasjonale rettslige rammeverk – og dermed øke allmennhetens tillit til yrket, men også migranternes og flyktningers tillit til offentlige myndigheter (Mikkelsen, 2004). Ved å formalisere og institusjonalisere rollen til tolker i offentlig sektor vil registeret dessuten bidra til den bredere profesjonaliseringen av feltet og styrke den sosiale anerkjennelsen av tolker, og dermed støtte deres langsiktige integrering i Hellas' offentlige tjenesteinfrastruktur (Gentile, et al., 1996).

Språkprøvens konstrukt i konteksten av det greske Tolkeregister

Generelle betraktninger

Tolkekompetansens konstrukt er uløselig knyttet til språkkompetanse. Det omfatter de flerdimensjonale ferdighetene og den grunnleggende kunnskapen tolker trenger for å utføre innebygd komplekse oppgaver (se figur 1). Tolking strekker seg langt utover tospråklighet (Kalina, 2000): tolker må kombinere høy kompetanse i minst to språk (tospråklig språkkompetanse) (Albl-Mikasa, 2013, s. 22) med et integrert sett av ferdigheter, som vanligvis kategoriseres som: (a) tolkespecifikk kompetanse; (b) psykososial og psykosomatisk kompetanse; (c) kognitiv kompetanse; (d) mellommenneskelig og faglig kompetanse; (e) interkulturell kompetanse; og (f) strategisk kompetanse (Albl-Mikasa, 2012, s. 62, s. 64; Fragkou, 2023).

Selv om klassifiseringene varierer, er tospråklig kompetanse den grunnleggende forutsetningen – uten den kan tolking ikke finne sted. Innenfor dette rammeverket innebærer ferdigheter i både kilde- og målspråk beherskelse av grammatikk, ordforråd og diskurs. Like avgjørende er kognitiv bearbeidelse, ettersom tolking er en aktivitet i sanntid som krever intens hukommelse, oppmerksomhet og informasjonshåndtering. Tolker må forstå, beholde og reformulere innhold nærmest umiddelbart, noe som forutsetter avansert språklig og kognitiv fleroppgavehåndtering.

Figur 1. Sammenhengen mellom kompetanseområder for offentlige tjenestetolker

Sentralt i de fleste kompetansem modellene står begrepet (verbal) overføring, teoretisert av Pöchhacker (2004 & 2009) som et «meme», og av Setton & Dawrant (2016) som en kompleks prosedyre som tar sikte på å bygge bro over kognitive og kulturelle gap gjennom nødvendige justeringer av form og innhold. Som sådan går overføring utover ordrett gjengivelse og sikter mot pragmatisk og kontekstuell egnethet. Effektiv overføring hviler på dyp interkulturell forståelse og strategisk kompetanse, begge uunnværlige i profesjonell praksis.

En annen nøkkelkomponent er ekstralingvistisk og fagspesifikk kunnskap, som ofte inngår under tolkespecifikk kompetanse. Tolker må ikke bare utføre simultantolking, konsekutivtolking eller prima vista-oversettelse og benytte relevante verktøy (f.eks. fjernplattformer), men også trekke på bred bakgrunnskunnskap og tematisk kunnskap for å forstå kildematerialet og produsere sammenhengende målpråklige gjengivelser. I henhold til ISO 23155 overlapper dette med forskning, informasjonsinnhenting og kunnskapshåndtering – det vil si evnen til å gjennomføre målrettet research før et oppdrag, innhente informasjon fra ulike kilder på kort varsel og vurdere dens kvalitet.

Denne kompetansen strekker seg utover generell encyklopedisk og kulturell kunnskap til å omfatte kjennskap til aktuelle fenomener, realia, verdier, institusjoner og hverdagspraksis i de involverte kulturene. Den dekker også registerbevissthet og bredere kulturell kompetanse, samt risikovurdering og informasjonssikkerhet ved håndtering av materiale før eller under oppdrag (ISO 23155: 2022).

Disse ferdighetene overlapper med mellommenneskelig og faglig kompetanse, som innebærer forståelse av de praktiske, økonomiske og juridiske sidene ved å drive en praksis, deltakelse i faglige organisasjoner og etterlevelse av juridiske, etiske og deontologiske standarder. Som Setton & Dawrant (2016) påpeker, faller evnen til å arbeide under press innenfor faglig kompetanse, selv om enkelte rammeverk (f.eks. ISO 23155; Fragkou, 2023) klassifiserer dette separat eller som overlappende med psykososial og psykosomatisk kompetanse.

Operasjonalisering av tolkebegrepet i en språkprøve for tolker på oppføringsnivå

Nå som tolkebegrepet er klart definert, retter denne seksjonen seg mot utforming og validering av en språkprøve for tolker på oppføringsnivå i gresk offentlig sektor, særlig innen innvandrings- og asylfeltet. Å utvikle en slik prøve krever klare kriterier og betingelser for språkoppgaver som er relevante og gjenspeiler virkelige krav. I Europa er de mest anerkjente referansepunktene Det felles europeiske rammeverket for språk (CEFR, Council

of Europe, 2020) sine «kan-gjøre»-beskrivelser, som – selv om de er tilpasningsdyktige – ikke ble utformet for opptaksbasert språkvurdering av tolker på oppføringsnivå.

Som med enhver gjennomtenkt språkprøve bør vurderingsverktøy ha et klart definert formål, forankret i forståelsen av både kandidatens ferdigheter og konteksten for språkbruk (Bachman & Palmer, 1996). Prøver bør engasjere et spekter av egenskaper, eller interaktivitet, ved å aktivere:

- a) Språklige ferdigheter, herunder lingvistisk kunnskap og metakognitiv eller strategisk kompetanse – det vil si evnen til å planlegge, overvåke og evaluere språkbruk under prøveforhold;
- b) Tematisk kunnskap, eller bakgrunnskunnskap om fagområdet; og
- c) Affektive skjemaer, det vil si personlige egenskaper som interesser, holdninger, motivasjon og følelsesmessige responser.

En effektiv prøve aktiverer forkunnskaper – både generelle og tematiske – samtidig som den engasjerer affektiv involvering, strategisk tenkning og kjernespråklige ferdigheter. Med erkjennelsen av at tolking er både en prosess og et produkt forankret i diskurs, informerer ulike teoretiske perspektiver på diskurs språkvurdering i tolkeutdanning. Tidlige lingvistiske synspunkter, som Harris (1952), konseptualiserte diskurs som sammenhengende språk utover setningsnivå, med fokus på strukturelle mønstre – innsikter som er verdifulle for utforming av oppgaver som vurderer sammenheng og kohesjon. Austin (1962) og Searle (1969) flyttet fokuset til funksjon ved å betrakte språk som sosial handling; deres talehandlingsteori fremhevet ytringers performative karakter, som er sentral i tolking der språk skaper mening i kontekstspesifikke samhandlinger. Hallidays systemisk-funksjonelle lingvistikk (1978) understreket ytterligere språk som et verktøy for sosial og funksjonell kommunikasjon, og informerte vurderinger av hvordan tolker håndterer mellommenneskelig mening, ideasjonelt innhold og tekstlig organisering.

Fra et kritisk perspektiv konseptualiserte Foucaults (1969, 1971) poststrukturalistiske analyser diskurs som konstituerende for makt, kunnskap og identitet – høyst relevant i tolkmedierte møter, der institusjonelle diskursasymmetrier former kommunikasjonen. Med utgangspunkt i dette behandler kritisk diskursanalyse (CDA), utviklet av Fairclough (1989, 1992) og Fowler (1991), diskurs som sosial praksis som gjenspeiler og reproducerer maktforhold, noe som gjør tolkenes sensitivitet overfor diskursiv posisjonering til en avgjørende vurderingsdimensjon. På lignende vis – selv om det opprinnelig stammer fra studiet av miljøideologier – definerer Hajer (1995, s. 44) diskurs som sett av ideer, narrativer og praksiser gjennom hvilke mening konstrueres, mens Dryzek (1997) beskriver det som et felles rammeverk for å forstå verden, forankret i antakelser, vurderinger og påstander som former hvordan spørsmål analyseres, debatteres, avtales og bestrides, og som er vevd inn i sammenhengende narrativer.

En nyansert forståelse av slike rammeverk gjør tolken i stand til å erkjenne at kommunikative samhandlinger er formidlet av dyptliggende konseptuelle skjemaer, latente forutsetninger og kulturspesifikke narrativer som kan samsvare eller divergere i tolkmedierte samhandlinger, og i tolkens eget sosiokulturelle og kognitive repertoar. En slik metalingvistisk og interkulturell sensitivitet er en del av tolkens samlede evne til å skape pragmatisk ekvivalens, bevare den illokusjonære kraften i den opprinnelige ytringen og forhandle om de spenningene som oppstår av divergerende verdensbilder i komplekse flerspråklige kommunikasjonssituasjoner.

Prøveutvikling: Sentrale innledende spørsmål, prøvens karakter, gyldighet, pålitelighet og prøveautentisitet

Med alt dette i mente tvang oppgaven med å utforme språkprøver for alle språkene i det greske Tolkeregister oss til å ta stilling til en rekke sentrale spørsmål. Disse kan grupperes i

to hovedkategorier: grunnleggende hensyn for språktesting og vesentlige kriterier for prøvens nytteverdi.

Grunnleggende hensyn for testing

Prøvene våre ble utformet spesifikt for å vurdere språkkompetanse for tolking, noe som reiste spørsmålet om hvilke aspekter av språk som burde evalueres. Målet var å etablere klart definerte bestått/ikke bestått-kriterier basert på faste, konsekvent krevende oppgaver som gjenspeiler stadig mer utfordrende kommunikasjonssituasjoner i innvandrings- og asylkonteksten. Prøvene var derfor kriteriebaserte og rettet seg mot forventede språkkompetanser i disse sammenhengene. Både makroferdigheter og mikroferdigheter ble inkludert, med særlig vekt på leseforståelse for alle språk og, i tilfellet punjabi, lytteforståelse – med fokus på reseptive snarere enn produktive ferdigheter. Begrunnelsen for dette avviket i punjabiprøven drøftes i en senere seksjon.

Når det gjelder mikroferdigheter, ble oppmerksomheten rettet mot ordforråd – med særlig vekt på hensiktsmessig ordbruk – syntaks og morfologi, for å vurdere nøyaktighet og kompleksitet i setningsstruktur. Ortografi ble også testet, særlig korrekt stavning av homofoner, pseudohomofoner og homonymer, ettersom presisjon i betydning er avgjørende for tolker som må avlede tilsiktet mening fra kontekst, enten skriftlig eller muntlig. Denne evnen blir særlig viktig ved håndtering av tvetydige ytringer. Kandidatens evne til å bruke kontekst for å disambiguere mening ble faktisk betraktet som en kjerneferdighet i tolking, særlig i situasjoner i sanntid.

Til tross for at ortografisk kompetanse tradisjonelt forbindes med skriftspråk, kan den fungere som en indikator på feilforebygging og selvkorrigering hos tolker på oppføringsnivå som, som voksne individer, bør ha mer utviklede ortografiske ferdigheter (Martin et al., 2003; Zarić et al., 2020; Compton, et al., 2020). Disse kandidatene er mer utsatt for ordforneksling (lingvistisk interferens) av flere grunner: de problematiske elementene forekommer i deres B-språk; det skyldes delvis eller feilaktig kognitiv innskriving som følge av avvikende akustisk-fonetisk mønsteroppfatning (Kurz, 2008, s. 179–180, s. 183–184), eller som følge av prestasjonspress i tolkesituasjoner – noe som også gjelder i en eksamenssituasjon (Cooper et al., 1982, s. 104). I begge tilfeller vurderer inkluderingen av slike oppgaver kandidatens metakognitive ferdigheter – planlegging, overvåking og evaluering (Kusiak, 2001) – og sikrer at bare de med tilstrekkelig semantisk bevissthet vil bestå.

En annen mikroferdighet som ble vurdert, var sosiolingvistisk hensiktsmessighet – evnen til å bruke språk som er egnet for kontekst, målgruppe og register. Pragmatisk kompetanse ble også testet ved å simulere virkelige situasjoner og vurdere kandidatens forståelse av de sosiopragmatiske trekkene ved de miljøene de forventes å tolke i.

Tale og skrivning ble bevisst utelatt fra prøvedesignet. Det ble besluttet at språkvurderingsverktøyet skulle være et objektivt, standardisert instrument med forhåndsbestemte svar og entydige vurderingskriterier på tvers av alle testede språk. En slik tilnærming fjerner behovet for skjønnsmessige vurderinger, styrker rettferdigheten og legger til rette for effektiv gjennomføring og vurdering av store kandidatgrupper – inkludert i språk prøveadministratorene ikke behersker. Dette sikrer verktøyets langsiktige levedyktighet og operative selvstendighet utover den innledende utviklingsfasen. Viktigst av alt garanterer det horisontal rettferdighet for alle kandidater, uavhengig av hvilket språk som testes.

Utforming av prøven og vurdering av dens nytteverdi – sentrale kriterier

Et sentralt spørsmål i utviklingen av vurderingsverktøyene var: Hvem skulle utforme dem, hvordan, og med hvilke sikringstiltak for gyldighet? En slik oppgave krever en koordinert tverrfaglig innsats mellom «[...] fageksperter med unik innsikt i den aktuelle konteksten, og anvendte lingvister, som må tolke denne innsikten innenfor sitt eget referanserammeverk for

språkundervisning eller språktesting» (Elder & MacNamara, 2015, s. 2). Gitt verktøyets flerspråklige karakter var morsmålstalende språkeksperter avgjørende for å fylle rollen som fageksperter. De måtte arbeide under veiledning av et akademisk team innen tolking, lingvistikk og språktesting og -vurdering (anvendte lingvister) for å utvikle prøveverktøy for sine respektive språk. Det akademiske teamet hadde ansvar for å utforme det innledende formatet, strukturen og målene og presentere disse for språkekspertene. Sistnevnte gjennomgikk deretter en ti timers innføringssesjon i den greske prototypen, dens komponenter og retningslinjer for integrering av autentisk materiale.

I tråd med greske krav til offentlige anskaffelser utlyste det akademiske teamet en offentlig søknad etter språkeksperter gjennom det særskilte forskningsfondet ved Det joniske universitetet. Kandidatene måtte ha grad fra et anerkjent gresk eller utenlandsk universitet, dokumentert kompetanse i sitt morsmål og/eller arbeidsspråk samt juridisk og skattemessig status i Hellas.

Vurderingen, som ble tilbudt på ti språk – arabisk, dari, farsi, kurmanji, punjabi, somali, sorani, gresk, engelsk og fransk – fulgte målbare referansepunkter på tvers av alle språkpar for å sikre rettferdighet og sammenlignbarhet. For språk uten standardiserte skriftlige former ble multimodale metoder benyttet. Hver versjon inneholdt 50 lukkede oppgaver med ensartet struktur og vurdering (med unntak av punjabi og delvis somali), og dekket:

- Del I (oppgave 1–10): Vurderer ordforråd og grammatikk gjennom flervalgsspørsmål der kandidatene skal velge det mest kontekstuelle og grammatisk hensiktsmessige ordet eller uttrykket.
- Del II (oppgave 11–15): Tester kunnskap om synonymi og måler evnen til å forstå og omskrive synonymt vokabular, samt registeridentifikasjon.
- Del III (oppgave 16–25): Vurderer forståelse av faktaopplysninger, juridisk og samfunnsmessig kunnskap samt språkbruk i offentlig sektor.
- Del IV (oppgave 26–30): Fokuserer på forståelse av tekststruktur, juridisk resonnering og kohesjon gjennom sekvenseringsoppgaver.
- Del V (oppgave 31–40): Utfyllingsoppgaver utformet for å vurdere ordforråd, syntaks, institusjonell kunnskap og kontekstuell bevissthet.
- Del VI (oppgave 41–45): Retter seg mot ferdigheter i bokstavelig og slutningsbasert leseforståelse.
- Del VII (oppgave 46–50): Vurderer forståelse av greske idiomatiske uttrykk, særlig med hensyn til deres bokstavelige og figurative betydninger.

Samtlige deler scoret middels til høyt på språklige ferdigheter og tematisk kunnskap, og lavt til middels på affektive skjemaer (se Tabell 2).

To eksperter jobbet på hver språkkombinasjon. De utarbeidet uavhengig av hverandre fem testversjoner og kontrollerte hverandres arbeid. Akademiske veiledere hadde ansvar for tre til fire språkkombinasjoner hver, fulgte opp arbeidet underveis og godkjente leveransene mot et felles vurderingsskjema. Ekspertene gikk også gjennom den greske prøven og vurderte oppgavekvalitet, klarhet, autentisitet og bred anvendbarhet. Tilbakemeldingene deres var særlig nyttige siden de fleste selv er aktive tolker i offentlig sektor.

Tabell 2. *Prøvens interaktivitet etter Bachman og Palmer*

Del	Språklig kompetanse	Tematisk kunnskap	Affektive skjemaer
I	Høy (ordforråd, grammatikk)	Middels (kontekstuell)	Lav
II	Høy (leksikalsk)	Middels (kontekstuell)	Lav
III	Middels (forståelse)	Høy (fakta, samfunn)	Middels (egne forståelser og erfaringer)
IV	Høy (kohesjon)	Middels (arbeid og karriere)	Middels
V	Høy (kontekstuell)	Høy (samfunnskunnskap, kultur)	Middels
VI	Høy (lesing)	Høy (utdanning)	Middels-Høy
VII	Høy (idiomer)	Lav	Høy (figurativt språk og kulturelle aspekter ved språk)

En stor utfordring var å kartlegge hvem kandidatene faktisk er. De kommer fra svært ulike sosiale, kulturelle, juridiske og utdanningsmessige bakgrunner, og det er stor spredning i alder, kognitive forutsetninger og språklig bakgrunn. Arabisk viste dette tydeligst: ved siden av klassisk arabisk og moderne standardarabisk finnes en rekke dialekter som ikke er gjensidig forståelige. MOMA registrene slår alle arabisktalende sammen i én kategori uten dialektinndeling, og opplysningene folk oppgir ved innreise til EU er ofte upålitelige.

Å kartlegge tolkeprofiler gjennom spørreundersøkelser eller intervjuer ville også være upraktisk. Tolkene er spredt over hele Hellas, det finnes inget nasjonalt register, mange er skeptiske til datainnsamling, og frivillige organisasjoner er lite villige til å samarbeide. Mange tolker – ofte tidligere flyktninger – ser på sin rolle og sin juridiske situasjon som midlertidig og betrakter Hellas som et transittland. Språkekspertene som deltok i prosjektet kan derfor ikke regnes som representative, og mangfoldet blant potensielle kandidater er vanskelig å dokumentere.

Det er også viktig å understreke at prøvene bygger direkte på prinsippene i det greske statlige eksamenseringssystemet for fremmedspråk (KPG), som er kjent for sin modulære oppbygning og vekt på autentisitet. Hvert prøvebilag tilsvare konkrete kommunikative oppgaver hentet fra virkelige situasjoner. Ved å bruke KPG-modellen – men begrense den til lytting, lesing og pragmatisk forståelse – sikrer prøvene konsistens og samsvar med nasjonale sertifiseringsstandarder, selv om KPG opprinnelig ble utviklet for fremmedspråksvurdering og ikke tolking. Oppgavene er dessuten utformet etter KPGs strenge krav til gyldighet og pålitelighet, noe som gir gjennomsiktede og objektive vurderingsprosedyrer for store kandidatgrupper. Valget av KPG-modellen oppfyller også et grunnleggende krav i prøveutvikling: lokalisering – det vil si tilpasning av vurderingsverktøyet til prøvetakernes konkrete geografiske, språklige, sosiale og kulturelle kontekst (O'Sullivan, 2012, s. 79).

Prøvenes vurderingspunkter er kartlagt mot CEFRs «kan-gjøre»-beskrivelser, noe som gir et tydelig progresjonssystem for kandidater fra B2- til C2-nivå. Oppgavene er laget for å teste faktisk språkbruk i tråd med CEFRs beskrivere for forståelse og pragmatisk bevissthet. I punjabiprøven viser kandidatene for eksempel om de klarer å forstå hovedpunktene i muntlige meldinger, som helse- og sikkerhetskunngjøringer – noe som svarer til «kan-gjøre»-beskrivelsene for reseptive ferdigheter på hvert CEFR-nivå. Dette forankrer prøven i europeisk beste praksis og gjør det enklere å sammenligne og anerkjenne resultatene for kandidater som ønsker oppføring i det greske Tolkeregister.

Multimodal språktesting i tolkeutdanning: Punjabi som eksempel

I utviklingen av punjabispråkprøven for Hellas' første PSI-register ble tosporet skriftsystem en av de mest betydningsfulle språklige utfordringene. Ifølge G. Singh (2010) snakkes punjabi av over 125 millioner mennesker verden over og kjennetegnes av omfattende dialektalt mangfold, bruk av to ulike skriftsystemer – gurmukhi i India og shahmukhi i Pakistan – samt en fragmentering langs religiøse skillelinjer. Lese- og skriveferdigheter blant punjabitalende varierer betydelig (Singh, V., 2017; Pushkarna, 2017). I pakistansk Punjab er lese- og skriveferdigheter i punjabi merkbart lavere enn i urdu eller engelsk. Mange morsmålstalende behersker språket muntlig, men kan bare lese og skrive på urdu eller engelsk – om de er lese- og skrivekyndige i det hele tatt. Dette har direkte konsekvenser for PSI-konteksten i Hellas, der flertallet av punjabitalende stammer fra rurale områder i pakistansk Punjab med relativt lave lese- og skriveferdigheter. Generasjonsforskjeller forsterker utfordringen ytterligere: yngre diasporamedlemmer har ofte sterk muntlig kompetanse, men begrensede lese- og skriveferdigheter i både gurmukhi og shahmukhi – eller til og med i urdu – noe som gjør konvensjonell skriftbasert vurdering lite hensiktsmessig.

Den historiske utviklingen av skriftskillet kompliserer prøveutformingen ytterligere. Ifølge Murphy (2018) var litterær produksjon i begge skriftsystemer livlig i kolonitiden. Qissā-tradisjonen samt religiøs og reformistisk litteratur blomstret i begge systemer, med muslimske poeter som produserte høyt ansett poesi på shahmukhi på 1700- og tidlig 1800-tall, mens betydelig sikhisk litterær aktivitet fant sted på gurmukhi. Delingen i 1947 «[...] endret punjabis litterære liv fundamentalt og innførte langt strengere skiller mellom shahmukhi- og gurmukhiarbeid» (Murphy, 2018, s. 5), noe som førte til en tett sammenheng mellom skriftvalg og nasjonale grenser. I indisk Punjab ble gurmukhi det dominerende mediet for moderne litterær produksjon, særlig i narrative sjangre som noveller og romaner. Som Murphy påpeker, «[...] var moderne punjabi et kjøretøy for moderne litterær skapelse som hadde som mål å bearbeide tradisjonen og bevisst ta i bruk nye former, der gurmukhipunjabi dominerte og urdu for det meste erstattet shahmukhipunjabi, særlig for narrative former som novellen og romanen» (ibid.). Denne veksten ble støttet av statlig patronage, institusjonell infrastruktur og en blomstrende modernistisk og progressiv litterær bevegelse. I pakistansk Punjab fortrenget derimot urdu shahmukhipunjabi i det meste av moderne prosa. Selv om poesi på shahmukhi beholdt noe vitalitet og et stort antall hefter fortsatte å bli produsert, ble litterær innovasjon og omfang begrenset av muslimske punjabiskribenters «fremmedgjøring» fra sitt eget språk, fraværet av statlig støtte og mangelen på ortografisk standardisering.

Shahmukhiskriften, som er avledet fra det perso-arabiske alfabetet, er verken et medium for formell undervisning eller standardisert, og viser betydelig variasjon i stavemåte og stil, noe som begrenser tilgjengeligheten for lesere vant til indisk punjabi. Som nevnt tidligere er det tilgjengelige skriftkorpuset i hovedsak begrenset til klassisk poesi, et begrenset utvalg aviser og nettportaler, upålitelig innhold fra sosiale medier og oversatt informasjonsmaterieil. Gurmukhi har til sammenligning en høyt standardisert ortografi og en betydelig skrifttradisjon som omfatter aviser, magasiner, skjønn- og faglitteratur, undervisningsmaterieil, religiøse skrifter og offentlig informasjonstekster. Denne asymmetrien skaper en strukturell ubalanse i prøvedesignet: enhver skriftbasert vurdering ville favorisere indisk punjabi fremfor pakistansk punjabi og dermed undergrave rettferdighet og gyldighet i PSI-konteksten.

Gitt disse forholdene ville en konvensjonell prøvemodell – med vekt på lese- og skriveferdigheter og forutsetning om en stabil ortografisk norm og utbredt skriftkyndighet – ikke ha reflektert de kommunikative realitetene i PSI-arbeid i Hellas, som i hovedsak er muntlig av natur. For å håndtere dette tok utformingsteamet i bruk et multimodalt

vrderingsrammeverk som satte lytteforståelse, rask informasjonsbehandling og pragmatiske formidlingsferdigheter i sentrum. Den resulterende prøven var fullstendig lydbasert, med visuelle elementer der det var hensiktsmessig, og besto av tretten lytteforståelsesoppgaver (50 oppgaver totalt) bygd rundt autentiske punjabilydopptak, med oppgavetekster og svaralternativer presentert på gresk. Oppgavetyperne inkluderte bildevalg, faktainnhenting og tematisk slutning, noe som ivaretok et bredt spekter av lese- og skrivebakgrunner og tok i bruk alternative kanaler for meningsskaping. Ytterligere oppgaver rettet seg mot sosiolingvistiske og pragmatiske kompetanser relevante for PSI-situasjoner, som å identifisere kommunikative formål, gjenkjenne kulturelle praksiser og tolke folkehelsemeldinger. Prøvestrukturen – med standardiserte opptak og lukkede svarformater – sikret bred anvendbarhet, sikkerhet og rettferdighet, og tok direkte tak i de språklige tilgjengelighetsproblemene som er iboende i punjabis tosporede skriftmiljø.

Utover bildevalg undersøker flere lytteoppgaver kandidatens evne til å hente ut spesifikk faktainformasjon. Oppgavene ber for eksempel kandidatene om å identifisere geografiske referanser, telle elementer eller huske tallmessig informasjon fra fortellingen, eller bestemme den tematiske settingen (urban, rural eller industriell) som beskrives i opptaket. Disse oppgavene vurderer både bokstavelig og slutningsbasert forståelse – nøkkelferdigheter i tolking, der informasjon ofte må utledes fra kontekst snarere enn å være eksplisitt uttalt.

Prøven inneholder også oppgaver utformet for å teste sosiolingvistisk og pragmatisk bevissthet. I noen tilfeller må kandidaten identifisere det kommunikative formålet med en lydtekst – for eksempel skille mellom et dikt, en offentlig kunngjøring eller et veldedighetsbudskap – eller identifisere tiltenkt målgruppe og/eller register. Andre oppgaver fokuserer på kulturkunnskap og domènespesifikke begreper relevante for PSI, som å gjenkjenne tradisjonelle skikker som vaari i punjabiske brylluper, eller forstå folkehelsemeldinger om poliovaksinasjon. Slikt innhold gjenspeiler virkelige PSI-situasjoner, der tolker ofte formidler kommunikasjon i helsetjeneste-, juridiske og samfunnsrettede sammenhenger.

En ytterligere gruppe oppgaver tar for seg folkehelse- og sikkerhetskommunikasjon, som å gjenkjenne råd knyttet til medisinske konsultasjoner, forebygging av covid-19 eller identifisering av sårbare grupper i nødsituasjoner. Ved å inkludere slikt materiale bygger prøven inn fagspesifikt vokabular sammen med funksjonelle lytteferdigheter, og sikrer at kandidatene viser beredskap for krevende kommunikative situasjoner.

Strukturen i punjabiprøven legemliggjør det multimodale prinsippet på flere nivåer. Bruken av opptak hentet fra pålitelige autentiske kilder og tilpasset de enkelte oppgavemålene sikrer standardisering på tvers av gjennomføringer og reduserer sensoriske skjevheter (Luoma, 2004). Integrasjonen av visuelle elementer gir alternative veier til meningsskaping for kandidater med begrensede lese- og skriveferdigheter, og simulerer samtidig den multimodale karakteren av virkelige tolkesituasjoner, der mening ofte konstrueres gjennom samspillet mellom verbale, visuelle og kontekstuelle signaler. Lukkede svarformater med forhåndsbestemte riktige svar muliggjør bred anvendbarhet og sikker retting – begge like viktige ettersom mange prøveadministratorer kanskje ikke behersker punjabi.

KI-støttede verktøy spilte en rolle i både utformings- og valideringsfasen. De ble brukt til å generere bilder og til å utforme og kvalitetssikre svaralternativer for flervalgsspørsmål, med sikte på å sikre plausible men tydelig feilaktige alternativer og dermed styrke oppgavens diskrimineringssevne. KI-genererte resultater ble deretter kvalitetssikret av de to språkeksperter i samarbeid med den akademiske ekspert for prøven ble gjennomført.

Fra et gyldighetssynspunkt tar punjabiprøven opp Messicks (1996) tredelte hensyn. Innholdsgyldighet sikres ved å bygge inn autentisk kommunikativt innhold hentet fra

domener som er sentrale for PSI – helsetjenester, juridiske prosedyrer, offentlige tjenester og samfunnsliv. Begrepsgyldighet støttes gjennom vekten på lytteforståelse, pragmatisk vurdering og kulturelt forankret slutning – alle integrerte deler av tolkekompetanse på foropplæringsstadiet. Konsekvensgyldighet ivaretas gjennom det multimodale designet, som ikke bare måler det som er tiltenkt å måles, men også reduserer skjevheter mot kandidater med begrensede skriftferdigheter og dermed fremmer rettferdighet og positiv tilbakevirkningseffekt, slik det vil bli vist i diskusjonsavsnittet.

Beslutningen om å utelukke fri muntlig eller skriftlig produksjon var bevisst. Selv om dette – i Bachmans forståelse – reduserer autentisiteten med tanke på full ferdighetsmessig dekning (Bachman, 1991), samsvarer det med det operative kravet om et objektivt, standardisert, kriteriebasert og lett administrerbart vurderingsverktøy på tvers av ti språk, hvorav noen ikke har noen standardisert skriftlig form. Produktive ferdigheter må vurderes senere, under tolkeopplæringen, etter at kandidatene er tatt opp i registeret og kan evalueres i kontrollerte, simuleringsbaserte tolkningsoppgaver.

Rekkefølgen på oppgavene i punjabidelen gjenspeiler en gradvis tilnærming, der man begynner med relativt enkle bilde-lydkoblinger og beveger seg mot mer komplekse oppgaver som krever slutningsbasert resonnering, gjenkjenning av kommunikativ funksjon og domènespesifikk problemløsning. Denne progresjonen stiller ikke bare opp et støttestillas for kandidatens prestasjoner: den forsøker delvis å speile de kognitive kravene i tolking, der tolker først må forstå den bokstavelige meldingen, deretter vurdere dens pragmatiske kraft og til slutt handle på den innenfor institusjonelle rammer – i dette tilfellet eksamenens tidsbegrensninger.

Punjabisaken tilbyr dermed en replikerbar modell for andre språk i den greske PSI-konteksten som står overfor tilsvarende utfordringer, som somali, visse kurdiske varieteter eller andre muntlig dominerte språk med fragmenterte skrifttradisjonene. Den viser at multimodal, KI-støttet vurdering kan forene de konkurrerende kravene om rettferdighet, praktisk gjennomførbarhet og begrepsgyldighet i et flerspråklig testmiljø. Selv om det er behov for videre forskning for å integrere sikre og anvendbare vurderinger av muntlig produksjon, gir den nåværende modellen et solid opptaksfilter som identifiserer kandidater med de reseptive og tolkende språkferdighetene som er nødvendige for vellykket progresjon inn i tolkespesifikk opplæring.

Diskusjon av punjabiprøven

Punjabispråkprøven, utviklet og gjennomført innenfor rammen av det greske Tolkeregister, representerer et innovativt, men metodologisk komplekst eksempel på multimodal vurdering i et ressursvakt og høyinnsats språkmiljø. Med utgangspunkt i prosjektets sluttrapport foretar denne seksjonen en kritisk vurdering av prøvens utforming, gjennomføring og bredere implikasjoner. Vurderingen tar for seg både de oppnådde fordelene og de begrensningene som ble avdekket, og plasserer funnene i lys av aktuell forskning på språktesting, validering av vurderingsverktøy og integrering av kunstig intelligens (KI) i flerspråklige ferdighetsvurderinger.

Fordeler

En sentral styrke ved punjabiprøven ligger i det multimodale formatet, som kombinerte skriftlige, auditive, visuelle og KI-genererte elementer. Denne tilnærmingen økte tilgjengeligheten for kandidater med svært varierende lese- og skriveferdigheter, dialektbakgrunner og kjennskap til skriftsystemene gurmukhi og shahmukhi, ved i stor grad å omgå sistnevnte. Ved å bygge inn autentisk materiale – som tilpassede YouTube-transkripsjoner og kontekstuellt relevante videoklipp – gjenspeiler prøven noen av de relevante pragmatiske kravene i PSI, men ikke alle (f.eks. asylintervjuer). Visuell

formidling, støttet av gresk som brospråk, reduserte forståelsesbarrierer og gjenspeiler de virkelige arbeidsforholdene for tolker i offentlig sektor.

Alle språkene i PSI-prøverammeverket, inkludert punjabi, delte identisk format, antall oppgaver, vanskelighetsgrad og progresjon, samt vurderingskriterier. Kandidatene måtte oppnå en minimumsgrense på 40 av 50 poeng i både gresk og sitt relevante morsmål eller arbeidsspråk – kandidatene kunne avlegge prøve i mer enn én språkkombinasjon – noe som sikret balansert to- eller flerspråklig kompetanse. Det ble utarbeidet fem parallelle prøveformer for de fleste språk (tre for punjabi og somali), hver modulært utformet for å legge til rette for gjentatt gjennomføring over tid. Denne strukturen muliggjorde effektiv rotasjon av oppgaver og kontroll av utviklingskostnader – et viktig hensyn for å opprettholde vurderinger for ressursvake språk.

KI-verktøy ble brukt til leksikalsk frekvensanalyse, fonetisk variasjon, transkripsjon, tale-til-tekst- og tekst-til-tale-verifisering, oversettelse og bildegenerering for å verifisere egnetheten til autentisk materiale og støtte lytteforståelsesoppgaver. I en kontekst der proprietære ressurser av høy kvalitet er knappe, muliggjorde dette produksjon av autentisk, nivåtilpasset materiale i stor skala. KIs evne til å tilpasse oppgaver og generere svaralternativer ga en fleksibel måte å håndtere kandidatenes ulike språklige profiler på.

Studiens begrensninger

Til tross for sin multimodale kompleksitet fungerte punjabiprøven primært som en summativ, høyinnsatsvurdering. Kandidatene som avla den første eksamen, fikk et tilbakemeldingsskjema for hver språkprøve. Kommentarene deres, kombinert med beståttandelen per språk, har vært verdifulle ettersom de gjør det mulig å gå gjennom prøvene enkeltvis, men også som en samlet helhet. Mer konkret var beståttandelen for punjabiprøven – den eneste fullstendig lyd- og bildebaserte prøven – 89 % (av totalt 9 deltakere), og tilbakemeldingene var overveldende positive: kandidatene mente prøven var godt strukturert og rimelig tidfestet, samt innholds- og nivåmessig egnet.

Den eneste piloteringsrunden, som involverte en liten kontrollgruppe bestående av de to språkekspertene og den akademiske koordinatoren, muliggjorde kun begrensede revisjoner før endelig gjennomføring. Kandidatene mottok ikke detaljert prestasjonstilbakemelding eller veiledning for målrettet ferdighetsutvikling, og det var heller ingen mulighet for å ta prøven på nytt. Dette skyldes i hovedsak at prøven ikke var knyttet til et oppfølgende opplæringsprogram. Følgelig hadde prøven begrenset rom for å fremme løpende kompetanseutvikling – et betydelig gap gitt de dynamiske kravene i PSI-arbeid.

Den metodologiske robustheten ble ytterligere svekket av fraværet av en fullt uavhengig kontrollgruppe. Den lille gruppen kvalifiserte punjabitalende i Hellas innebar at mange av dem som deltok i pilotfasen senere risikerte å bli kandidater, noe som bryter med standard valideringsprotokoller. Å involvere språkekspertene basert utenfor Hellas var ikke mulig ettersom avtalens juridiske vilkår krevde at teammedlemmene hadde juridisk og faglig status i landet; slik involvering ble også avvist av konfidensialitets- og budsjettmessige grunner. Denne overlappingen introduserte risiko for skjevheter i oppgavekalibreringen, som potensielt kan ha blåst opp pålitelighetsestimater og begrenset generaliserbarheten av resultatene til andre grupper eller kontekster. I fraværet av flere piloteringsrunder kan problematiske eller kulturelt skjeve oppgaver ha gått uoppdaget, noe som undergraver både rettferdighet og prediktiv gyldighet.

Selv om KI bidro til materialutvikling, var bruken begrenset av flere faktorer. For det første reiste avhengigheten av kommersielt lisensierte verktøy – snarere enn universitetsadministrerte plattformer – betydelige datasikkerhetshensyn. Prøvemateriale som potensielt ble behandlet på eksterne servere uten full institusjonell oversikt ville utgjøre en risiko for konfidensialitet og etterlevelse av juridiske rammeverk som EUs personvernforordning (GDPR). For det andre begrenset fraværet av en dedikert, lokalt styrt

KI-infrastruktur tilpasningsmulighetene for vurderingsspesifikke personvernbehov, inkludert anonymiseringsprotokoller og begrenset administrativ tilgang. Endelig begrenset prosjektets stramme tidsramme mulighetene for mer robust KI-integrering, iterativ testing og forbedring.

Implikasjoner

Begrensningene som er identifisert ovenfor, har viktige implikasjoner for fremtidig PSI-vurderingsdesign. Fraværet av integrerte tilbakemeldingsmekanismer svekker samsvaret med profesjonell tolkepraksis, der prestasjonsvurdering og målrettet ferdighetsutvikling er sentrale elementer i kvalitetssikring. Valideringsbegrensningene peker på behovet for uavhengige, tilstrekkelig store kontrollgrupper – også i ressursvake språkkontekster – noe som kan oppnås gjennom strategiske samarbeid med diasporamiljøer eller internasjonale akademiske partnere. Fra et teknologisk perspektiv understreker de etiske og juridiske utfordringene ved bruk av kommersielle KI-verktøy det presserende behovet for å investere i sikre, institusjonelt kontrollerte plattformer som støtter både materialproduksjon og datastyring i samsvar med personvernregelverket.

Til tross for disse begrensningene oppnådde den multimodale punjabiprøven betydelige nyvinninger innen format, tilgjengelighet og rettferdighet i et særdeles krevende sosiolingvistisk og praktisk miljø. Den standardiserte strukturen og det autentiske, kontekstuelle forankrede materialet setter et verdifullt presedens for PSI-vurdering i andre ressursvake språk. Å lukke de nåværende gapene – ved å integrere formative vurderingselementer, sikre uavhengige valideringsmekanismer og bygge lokal teknologisk kapasitet – vil styrke metodologisk robusthet og replikerbarhet, og bringe fremtidig PSI-språktesting i tråd med dagens vurderingsforskning og de profesjonelle realitetene i tolking i offentlig sektor.

Konklusjon

Utviklingen og gjennomføringen av en multimodal språkprøve for punjabitalende tolker i offentlig sektor i Hellas har belyst både det presserende behovet for og den iboende kompleksiteten ved sertifisering av tolker i migrasjons- og asylkontekster. Ved å integrere autentisk lydmaterial og KI-genererte visuelle elementer tar prøven tak i sentrale hensyn knyttet til rettferdighet, pålitelighet og inkludering, og ivaretar mangfoldet av punjabidialekter og varierende lese- og skriveferdigheter blant kandidatene på en tidseffektiv måte. Metodologiske utfordringer – inkludert begrenset tilgang til kvalifiserte prøvedeltakere, begrensninger på uavhengig validering og hensyn knyttet til personvern og KI-infrastruktur – understreker imidlertid vanskelighetene med å gjennomføre robuste og tilpasningsdyktige vurderingsmodeller under virkelige betingelser. Til tross for disse begrensningene tilbyr tilnærmingen et lovende rammeverk for andre sjeldne og minoritetsspråk, og viser at multimodale og KI-støttede løsninger kan styrke både effektiviteten og den brede anvendbarheten av språkprøving for tolker. Slike nyvinninger er avgjørende for å formalisere tolkenes rolle, ivareta rettighetene til asylsøkere og flyktninger og styrke de institusjonelle grunnlagene for tolking i offentlig sektor i Hellas og videre.

Litteraturliste

- Ager, A. & Strang, A. (2008). Understanding integration: A conceptual framework. *Journal of Refugee Studies*, 21(2), 166–191. <https://doi.org/10.1093/jrs/fen016>
- Albl-Mikasa, M. (2012). The importance of being not too earnest: a process- and experience-based model of interpreter competence. I Y. Gambier & L. van Doorslaer (red.). *Handbook of Translation Studies* (s. 62–67). John Benjamins.
- Albl-Mikasa, M. (2013). Developing and cultivating expert interpreter competence. *The Interpreters' Newsletter*, 18, 17–34. <http://hdl.handle.net/10077/9749>
- Angelelli, C. V. (2007). Assessing medical interpreters: The language and interpreting testing project. *The Translator*, 13(1), 63–82. <https://doi.org/10.1080/13556509.2007.10799229>
- Angelelli, C. V. & Jacobson, H. E. (red.). (2009). Testing and assessment in translation and interpreting studies: A call for dialogue between research and practice. John Benjamins. <https://doi.org/10.1075/ata.xiv>
- Apostolou, F. (2012). Interpreting services for immigrants: A new reality in Greece. *The Interpreters' Newsletter*, 17, 213–222. <http://hdl.handle.net/10077/8632>
- Apostolou, F. (2015). *Translation and interpreting for public services in Greece*. In F. Apostolou, *Μετάφραση και η διερμηνεία για δημόσιες υπηρεσίες στην Ελλάδα* [Translation and interpreting for public services in Greece] [Undergraduate textbook]. Open Academic Editions. <https://hdl.handle.net/11419/960>
- Austin, J. L. (1962). *How to do things with words*. Oxford University Press.
- Bachman, L. (1991). What does language testing have to offer? *TESOL Quarterly*, 25, 671–704.
- Bachman, L. F. & Palmer, A. S. (1996). *Language testing in practice: Designing and developing useful language tests*. Oxford University Press.
- Baixauli-Olmos, L. (2017). Ethics codes as tools for change in public service interpreting. *The Journal of Specialised Translation*, 28. https://jostrans.soap2.ch/issue28/art_baixauli.php
- Beißert, H., Bayer, S. L., Gönültaş, S. & Mulvey, K. L. (2022). Language as a precondition for social integration of migrants in the educational context: Evidence from Germany. I E. Gutzwiller-Helfenfinger, H. J. Abs & K. Göbel (red.). *The challenge of radicalization and extremism* (s. 154–178). Brill. https://doi.org/10.1163/9789004525658_007
- Born, A. D., Oostrom, M. P., van Vugt, J. K. & Mark, N. (2019). Psychological individual differences as predictors of refugees' local language proficiency. *International Journal of Intercultural Relations*, 70, 162–175. <https://doi.org/10.1002/ejsp.2592>
- Bouroutis, A. (2022). Μετανάστευση και στρατηγικές για την ένταξη στην Ελλάδα. Η εμπειρία των ετών 2015–2022 [Migration and strategies for integration in Greece: The experience of the years 2015–2022]. *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης* [Hellenic Review of Political Science], 47, 57–84.
- Cheung, A. K. F. (2013). Non-native accents and simultaneous interpreting quality perceptions. *Interpreting*, 15(1), 25–47. <https://doi.org/10.1075/INTP.15.1.02CHE>
- Compton, D. L., Gilbert, J. K., Kearns, D. M. & Olson, R. K. (2020). Using an item-specific predictor to test the dimensionality of the orthographic choice task. *Annals of Dyslexia*, 70(2), 243–258. <https://doi.org/10.1007/s11881-020-00202-0>
- Cooper, G., Davies, R. and Tung, R.L. 1982. Interpreting stress: Sources of job stress among conference interpreters. *Multilingua* 1(2), 97–107.

- Council of Europe. (2008a). *Raising young refugees' voices in Europe and beyond*. Council of Europe. <https://rm.coe.int/2008-raising-young-refugees-voices/1680702361>
- Council of Europe. (2008b). *The role of languages in policies for the integration of adult migrants*. Council of Europe. <https://rm.coe.int/16802fc0b0>
- Council of Europe. (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*. Council of Europe. <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>
- Council of Europe. (2023a). *Integration of migrants and refugees: Benefits for all parties involved*. Council of Europe. <https://rm.coe.int/integration-of-migrants-and-refugees-benefits-for-all-parties-involved/1680aa9038>
- Council of Europe. (2023b). *Languages and the integration of adult migrants*. Council of Europe. <https://rm.coe.int/16802fc1c8>
- Daley, C. (2019). Migrants and refugees: Exploring integration models in Canada and Scotland. *Churchill Fellowship Report*. <https://centred.scot/wp-content/uploads/2022/05/Clare-Daly-Churchill-Report.pdf>
- Dendrinos, B. & Karavas, K., (red.). (2013). *The KPG Handbook: Performance Descriptors and Specifications*. RCE Publications, National and Kapodistrian University of Athens.
- Dimitriadi, A. & Sarantaki A-M. (2019). *Borders and the mobility of migrants in Greece*. CEASEVAL Project Report. https://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2019/12/Borders-the-mobility-of-migrants_CeaSEVAL.pdf
- Donovan, C. (2005). Teaching simultaneous interpretation into B: Training priorities. I S. Lambert & B. Moser-Mercer (red.). *Bridging the Gap: Empirical Research in Simultaneous Interpretation* (s. 222–231). John Benjamins. <https://doi.org/10.1075/btl.3>
- Dryzek, J. S. (1997). *The politics of the earth: Environmental discourses*. Oxford University Press.
- Elder, C. & McNamara, T. (2015). The hunt for “indigenous criteria” in assessing communication in the physiotherapy workplace. *Language Testing*, 32(1), 1–22. <https://doi.org/10.1177/0265532215607398>
- Evangelinidis, A. (2016). The Greek State's Response to the Refugee Crisis and the Solidarity Movement. *Contemporary Southeastern Europe*, 3(1), 45–53. <https://contemporarysee.org/allfiles/documents/45-the-greek-states-response-to-the-refugee-crisis-and-the-solidarity-movement.pdf>
- Fairclough, N. (1989). *Language and power*. Longman.
- Fairclough, N (1992). *Discourse and social change*. Polity Press.
- Flege, J. E., MacKay, I. R. A. & Piske, T. (2002). Assessing bilingual dominance. *Applied Psycholinguistics*, 23(4), 567–598. <https://doi.org/10.1017/S0142716402004046>
- Foged, M. & van der Werf, C. (2023). Access to language training and the local integration of refugees. *Journal of Labor Economics*, 41(1), 221–260. <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2023.102366>
- Foucault, M. (1969). *L'archéologie du savoir [The archaeology of knowledge]*. Gallimard.
- Foucault, M. (1971). *L'ordre du discours [The order of discourse]*. Gallimard.
- Fowler, R. (1991). *Language in the news: Discourse and ideology in the press*. Routledge.
- Fragkou, E. (2023). *Public Service Interpreting in Greece and Around the World. The Profile of the Greek Public Service Interpreter*. In Migration and Asylum Interpreting Project - 3rd Predefined Action “Enhancing and Building-up national capacity of Migration and

- Asylum strategic planning” of “Programme G – Capacity Building of National Asylum and Migration Management Systems” (EEA 80629).
- Gile, D. (2005). *Regards sur la recherche en interprétation*. Presses Universitaires de France.
- Gentile, A., Ozolins, U. & Vasilakakos, M. (with Ko, L. & Ton-That, Q.-D.). (1996). *Liaison interpreting: A handbook*. Melbourne University Press.
- Ginther, A. & Stevens, J. (1998). Language background, ethnicity, and the internal construct validity of the Advanced Placement Spanish Language Examination. I A. J. Kunnan (red.). *Validation in language assessment* (s. 169–194). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Golestani, N., Rosen, S. & Scott, S. K. (2009). Native-language benefit for understanding speech-in-noise: The contribution of semantics. *Bilingualism: Language and Cognition*, 12(3), 385–392. <https://doi.org/10.1017/S1366728909990147>
- Gu, L. (2014). At the interface between language testing and second language acquisition: Language ability and context of learning. *Language Testing*, 31(1), 111–133. <https://doi.org/10.1177/0265532212469177>
- Hajer, M. A. (1995). *The politics of environmental discourse: Ecological modernization and the policy process*. Oxford: Clarendon Press.
- Hale, S. (2007). *Community interpreting*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Halliday, M. A. K. (1978). *Language as social semiotic: The social interpretation of language and meaning*. Edward Arnold.
- Harris, Z. S. (1952). Discourse analysis. *Language*, 28(1), 1–30.
- Heath, M., Hvass, A. M. F., Wejse, C. M., 2023. Interpreter services and effect on healthcare - a systematic review of the impact of different types of interpreters on patient outcome. *Journal of Migration and Health*. 24(7), 100162. <https://doi.org/10.1016/j.jmh.2023.100162>
- Hlavac, J. (2015). Formalizing community interpreting standards: A cross-national comparison of testing systems, certification conventions and recent ISO guidelines. *International Journal of Interpreter Education*, 7(2), 47–68. <https://open.clemson.edu/ijie/vol7/iss2/4>
- International Organization for Standardization. (2022). *ISO 23155:2022—Interpreting services: Conference interpreting—Requirements and recommendations*. Geneva: ISO. <https://www.iso.org/standard/74749.html>
- Ioannidis, A. (2025). Quality assurance in public service interpreting: An overview of the Greek Registry of Public Service Interpreters. *International Journal of Language, Translation and Intercultural Communication*, 9. <https://doi.org/10.12681/ijltic.38695>
- Isphording, I. E. (2015). What drives the language proficiency of immigrants? *IZA World of Labor*, 177. <https://doi.org/10.15185/izawol.177>
- Kalina, S. (2000). Interpreting competences as a basis and a goal for teaching. *The Interpreters' Newsletter*, 10, 3–32. University of Trieste. <http://hdl.handle.net/10077/2440>
- Kontis, A. (Κόντης, Αντώνης). (2013). Elements of integration policy: Greek integration policy between Europeanism and ethno-culturalism [Στοιχεία Ενταξιακής πολιτικής: Η Ελληνική ενταξιακή πολιτική μεταξύ Ευρωπαϊσμού και Εθνοπολιτισμού]. I D. Balourdos & I. Tsiganou (red.). *Meta-analysis of research on the social integration of immigrants in Greek society [Μετα-ανάλυση ερευνών για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία]* (s. 6–27). Papazisis [Παπαζήσης].
- Kotoulas, I. E. (2024). A new EU migration policy and Greece’s perspective. *Weekly Briefing*, 77(4) (GR). China-CEE Institute. <https://china-cee.eu/2024/12/19/greece-external-relations-briefing-a-new-eu-migration-policy-and-greeces-perspective/>

- Kurz, I. (2008). The impact of non-native English on students' interpreting performance. I G. Hansen, A. Chesterman & H. Gerzymisch-Arbogast (red.). *Efforts and models in interpreting and translation research: A tribute to Daniel Gile* (s. 187–200). John Benjamins. <https://doi.org/10.1075/btl.80.15kur>
- Kurz, I. (2001). Conference Interpreting: Quality in the Ears of the User. *Meta*, 46(2), 394–409. <https://doi.org/10.7202/003364ar>
- Kusiak, M. (2001). The effect of metacognitive strategy training on reading comprehension and metacognitive knowledge. *EUROSLA Yearbook*, 1(1), 255–274. <https://doi.org/10.1075/eurosla.1.19kus>
- Lai, M. & Mulayim, S. (2010). Training refugees to become interpreters for refugees. *Translation & Interpreting*, 2(1), 48–60.
- Lai, M. & Mulayim, S. (2013). Training interpreters in rare and emerging languages: The problems of adjustment to a tertiary education setting. I C. Schäffner, K. Kredens & Y. Fowler (red.). *Interpreting in a changing landscape* (s. 287–303). John Benjamins. <https://doi.org/10.1075/btl.109.22lai>
- Lev-Ari, S. (2015). Comprehending non-native speakers: theory and evidence for adjustment in manner of processing. *Frontiers in Psychology*, 6, 1546. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2014.01546>
- Liebau, E. & Schacht, D. (2016). Language acquisition: Refugees nearly achieve proficiency level of other migrants. *DIW Economic Bulletin*, 6(34/35), 400–406.
- Lim, H.-O. (2005). Working into the B language: The condoned taboo? *Meta: Translators' Journal*, 50(4), 153–167. <https://doi.org/10.7202/019870ar>
- Loiseau, N. & Delgado Luchner, C. (2019). Contextualizing interpreter training in Africa: Two case studies from Kenya. *International Journal of Interpreter Education*, 11(2), 4–15. <https://open.clemson.edu/ijie/vol11/iss2/3>
- Luoma, S. (2004). *Assessing speaking*. Cambridge University Press.
- Manna, V. F. & Yoo, H. (2015). Investigating the relationship between test-taker background characteristics and test performance in a heterogeneous English-as-a-second-language (ESL) test population: A factor analytic approach. *ETS Research Report Series*, 2015(1), 1–16. <https://doi.org/10.1002/ets2.12072>
- Marianacci, A. (2024). “I know – that’s the system. The system is wrong”: Allyship and social justice in community interpreting from a service-user perspective. *Linguistica Antverpiensia, New Series: Themes in Translation Studies*, 23, 116–137. <https://doi.org/10.52034/lans-tts.v23i.796>
- Martin, F., Claydon, E., Morton, A., Binns, S. & Pratt, C. (2003). The development of orthographic and phonological strategies for the decoding of words in children. *Journal of Research in Reading*, 26(2), 151–163. <https://doi.org/10.1111/1467-9817.00196>
- Messick, S. (1996). Validity and washback in language testing. *Language Testing*, 13(4), 241–256. <https://doi.org/10.1177/026553229601300302>
- Mikkelsen, H. (2004, October 25). The professionalization of community interpreting. *AIIC*. <https://aiic.net/p/1546>
- Ministry of Migration and Asylum. (2021). *Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη [National Strategy for Integration]*. Ελληνική Δημοκρατία [Hellenic Republic].
- Ministry of Migration and Asylum. (2019). *Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη [National Strategy for Integration]*. Ελληνική Δημοκρατία [Hellenic Republic]. <https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/09/NATIONAL-STRATEGY-FINAL.pdf>

- Montemitro, C., D'Andrea, G., Cesa, F., Martinotti, G., Pettorruso, M., Di Giannantonio, M., Muratori, R. & Tarricone, I. (2021). Language proficiency and mental disorders among migrants: A systematic review. *European Psychiatry* 64(1), e49, 1–18.
<https://doi.org/10.1192/j.eurpsy.2021.2224>
- Moratto, R. & Li, D. (red.). (2021). *Global insights into public service interpreting: Theory, practice and training*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003197027>
- Murphy, A. (2018). Writing Punjabi across borders. *South Asian History and Culture*, 9(1), 68–91. <https://doi.org/10.1080/19472498.2017.1411049>
- Naskou-Perraki, P., Papageorgiou, G. & Baxevanis, Ch. (2017). *Πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο: Παγκόσμια, ευρωπαϊκή και εθνική διάσταση [Refugees and asylum seekers: Global, European, and national dimension]*. Sakkoulas.
- Norström, E., Gustafsson, K. & Fioretos, I. (2011). Interpreters in Sweden—a tool for equal rights? In *Gramma: Journal of Theory and Criticism*, 11, 183–201.
https://www.enl.auth.gr/gramma/gramma11/Norstrom_Gustafsson_Fioretos.pdf
- O'Sullivan, B. (2012). Assessment issues in languages for specific purposes. *The Modern Language Journal*, 96(1), 71–88. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2012.01298.x>
- Olson, D. J. (2023). A systematic review of proficiency assessment methods in bilingualism research. *International Journal of Bilingualism* 28(2), 1–36.
<https://doi.org/10.1177/13670069231153720>
- Pöchhacker, F. (2009). Issues in interpreting studies. I J. Munday (red.). *The Routledge companion to translation studies* (s. 142–154). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780203879450-15>
- Pöchhacker, F. (2004). *Introducing interpreting studies*. Routledge.
- Pokorn, N. K. (2009). Natives or Non-natives? That Is the Question. *Translation Studies*, 2(2), 185–198. <https://doi.org/10.1080/1750399X.2009.10798788>
- Pushkarna, M. (2017). Literacy patterns in Punjab: Rural–urban differentials. *IOSR Journal of Humanities and Social Science*, 22(7, Ver. 5), 32–38.
- Schacht, D., Martinovic, B. & Kappmeier, M. (2022). Language as a precondition for social integration of migrants in the educational context. I A. Haider, K. Mertens & A. Demuth (red.) *The challenge of radicalization and extremism: Integrating research on education and citizenship in the context of migration* (s. 153–181). Brill.
https://doi.org/10.1163/9789004525658_007
- Searle, J. R. (1969). *Speech acts: An essay in the philosophy of language*. Cambridge University Press.
- Setton, R. & Dawrant, A. (2016). *Conference interpreting: A complete course*. John Benjamins.
- Singh, G. (2010). *Globalization and Change: Perspectives from Punjab*. Rawat Publications.
- Singh, V. (2017). Urban and rural literacy in Punjab and Haryana: A comparative current scenario and changes during the last four decades. *International Journal of Science and Research*, 6(3), 2242–2249. <https://www.ijsr.net/getabstract.php?paperid=23031711>
- Skaaden, H. & Wattne, M. (2009). Teaching Interpreting in Cyberspace—the Answer to All our Prayers? I R. De Pedro Ricoy, I. Perez & C. Wilson (red.). *Interpreting and Translating in Public Service Settings: Policy, Practice, Pedagogy* (s. 74–88). St. Jerome.
- Triandafyllidou, A. & Maroufouf, M. (2017). *Migration in Greece: Recent Developments*. European University Institute. https://www.eliampep.gr/wp-content/uploads/2018/10/Greece-report-for-OECD_2-Nov-2017.pdf

- Urdal, G. H. S. (2024). Making a difference: How does an interpreting course contribute to public service interpreters' professional identity? *FITISPos International Journal*, 11(2). <https://doi.org/10.37536/FITISPos-IJ.2024.11.2.371>
- Vlachopoulos, S. & Ioannidis, A. (2023). *Η εξ αποστάσεως διερμηνεία στις δημόσιες υπηρεσίες. Από την απλή γλωσσική υπηρεσία στο ολοκληρωμένο πλαίσιο διαπολιτισμικής επικοινωνίας [Remote interpreting for the public service: From simple language service to an integrated framework of intercultural communication]*. Εκδόσεις Παπαζήση [Papayisi Publishing].
- Vlachopoulos, S. & Ioannidis, A. (2016). *Κοινοτική διερμηνεία στην Ελλάδα: Κτίζοντας το μέλλον [Community interpreting in Greece: Building the future]*. TEI of Epirus. <https://zenodo.org/records/161349>
- Vyzas, T. (2025). Interpreting for public services and the community: Towards conceptual accuracy and terminological stability. *International Journal of Language, Translation and Intercultural Communication*, 9. <https://doi.org/10.12681/ijltic.39033>
- Wen, Y., Qiu, J., Leong, V. & van Heuven, W. J. B. (2023). LexCHI: A quick lexical test for estimating language proficiency. *Behavioral Research Methods*, 56(3):2333-2352. <https://doi.org/10.3758/s13428-023-02151-z>
- Zarić, J., Hasselhorn, M. & Nagler, T. (2020). Orthographic knowledge predicts reading and spelling skills over and above general intelligence and phonological awareness. *European Journal of Psychology of Education*, 35, 645–664. <https://doi.org/10.1007/s10212-020-00464-7>